

Το έργο της ορθόδοξης ζωγραφικής τέχνης

Πολιτισμός / Αγιογραφία



Κυριακή των Αγίων Πατέρων χθες και η Εκκλησία εόρτασε την Ζ΄Οικουμενική Σύνοδο η οποία αναστήλωσε τις εικόνες και διατύπωσε το δόγμα της ορθόδοξου εικονολογίας. Η οδυνηρή εμπειρία της εικονομαχίας κατέστρεψε το σύνολο της θρησκευτικής τέχνης και στέρησε την Εκκλησία για έναν και πλέον αιώνα από το κάλλος των εικόνων της.



Η Ζ΄ Οικουμενική Σύνοδος με σαφήνεια στα Πρακτικά της τονίζει ότι η Εκκλησία στις εικόνες του Χριστού δεν ζωγραφίζει παρά τη μορφή, το είδος με το οποίο το δεύτερο πρόσωπο του Θεού φανερώθηκε στη γη, δηλαδή για τους θεοφόρους Πατέρες της εν Νικαία Συνόδου το στοιχείο που αναζωγραφείται στις τεχνητές εικόνες δεν είναι άλλο από τη μορφή που είδαν οι άνθρωποι. Σημαντικό είναι ότι η Σύνοδος δεν έθεσε κανέναν άλλον όρο και προϋπόθεση για τη δημιουργία της εικόνας.

Η ρεαλιστική αυτή άποψη δείχνει ότι το έργο της ζωγραφικής τέχνης συνίσταται στην παρουσίαση και αποτύπωση της σωματικής μορφής του εικονιζομένου. Το γεγονός δε ότι η τέχνη άρχισε να κινείται έχοντας ως γνώμονα τη θεμελιωμένη θεωρία των ορθοδόξων Πατέρων δείχνει επίσης ότι η τέχνη δεν ήταν μια προσωπική υπόθεση μερικών ανήσυχων καλλιτεχνών, αλλά υπόθεση της Εκκλησίας.

Με βάση το σκεπτικό αυτό θα μπορούσαμε να πούμε ότι η μετεικονομαχική τέχνη της περιόδου αυτής πρέπει να μελετηθεί σοβαρά καθώς οι τεχνίτες-μαίστορες κινούνταν με προσεκτικά τεχνοτροπικά βήματα. Και αυτό διότι κατά την ευαίσθητη αυτή περίοδο με νωπές της εικονομαχικές έριδες και τη δογματική εικονολογία, η αυθαιρεσία και ο αυτοσχεδιασμός δεν θα ήταν δυνατός και όλα θα γίνονταν με προσοχή και σεβασμό στις θεολογικές προϋποθέσεις. Νομίζω ότι μια

διδασκαλικότερη ματιά στα έργα αυτής της περιόδου θα μπορούσε να δώσει σημαντικά αποτελέσματα και να λειτουργήσει ως οδηγός και σημείο αναφοράς για τα μετέπειτα στυλιστικά ρεύματα της εικονογραφικής τέχνης.

Βασίλειος Χάδος

<http://bit.ly/19lgZYS>